

[Hartling.]

enighed helt på den linje, som vi i år er gået videre på. Under arbejdet i denne samling har vi fået så mange af vore ønsker opfyldt, at venstres udvalgsmedlemmer finder det ret og rimeligt at gå ind for lovforslagene.

Hvad angår de sidste ændringer, især om den måde, hvorpå delingen skal ske, ligger de ikke helt på linje med vore ønsker; men da bestemmelserne giver en større frihed og rummelighed end nu, og da Danmarks lærere i folkeskolen gik ind for dem, bøjede vi os på dette punkt.

Der var da intet mærkeligt i, at vi gerne ville vide, om det var alvor, at Danmarks lærere gik ind for disse bestemmelser. Hvis det ikke var tilfældet, havde vi da ikke derfor kastet vort skolesyn over bord og opgivet alt det, vi havde arbejde for.

Jeg siger altså: venstres stilling til skolelovgivningen var ikke afhængig af nogen organisation. Vor stilling havde vi klart givet udtryk for allerede i 1955; men vi gjorde vor stilling til de ændringsforslag, Danmarks Lærerforening havde ønsket, afhængig af, om den stod ved sine ønsker. Vi ville vide, om der var nogen misforståelse mellem Danmarks Lærerforening og den højtærede undervisningsminister.

Efter den tydeliggørelse, som tillægsbetænkningen er udtryk for, forstår vi, at der ingen misforståelse er, og venstres medlemmer i skoleudvalget står da ved den aftale, som vi har truffet.

Et spørgsmål, som har optaget debatten noget stærkere i de senere dage, er det 5-årige gymnasium. I et radioforedrag i går udtalte en af gymnasielærerne sig på sympatisk vis derom, og i gymnasielærernes henvendelse til udvalget blev der også peget tydeligt på, at man ønskede dette.

Ved anden behandling gav jeg udtryk for, at man burde skænke denne sag en alvorlig overvejelse. Man må nu først spørge, hvad der menes med et 5-årigt gymnasium. Hvis der menes en åben skole, hvor der er mulighed for at komme ind i skolen ligesom nu i 1. g. — altså det tredje trin i et 5-årigt gymnasium — og hvor der er mulighed for, at de elever, som har gennemgået de to første år, men alligevel ikke vil til studentereksamen, kan gå til en 3. realklasse, giver disse lovforslag et 5-årigt gymnasium. Så er

et 5-årigt gymnasium allerede passet ind i forslagene, og de ønsker, som gymnasierne kan have, kan tilgodeses i de læseplaner, som skal udarbejdes. Men hvis der ønskes en lukket skole, således at der bliver en dyb kløft mellem gymnasiets realafdeling og andre realafdelinger, således at man kun undtagelsesvis og med ekstra undervisning kan slippe ind på det, der nu hedder 1. g-trinnet, og normalt må om ad realeksamen for at komme i gymnasiet, ifald man ikke har kunnet komme ind 14 år gammel i gymnasiets realafdeling — hvis det er det, der menes med et 5-årigt gymnasium, må overvejelserne for vort vedkommende munde ud i, at vi har store betænkeligheder ved en sådan ordning. Jeg skal sige hvorfor.

Det vil være vanskeligt allerede i 7. klasse at afgøre, ikke blot om ens dreng eller pige skal i en eksamensskole, men også, om det skal være en studenterskole eller en real-skole. Skal skolen således være som en lukket gennemgående vogn, bliver valget efter 7. klasse for vanskeligt, for usikkert, for ofte forkert. Det må der knytte sig megen betænkelighed til. Det harmonerer ikke med den åbne, rummelige mulighed for overgang, som ellers præger lovforslagene. Det vil også let komme til at betyde et vist pres på undervisningen i 7. klasse, hvis der ved udgangen af den skal træffes en så afgørende bestemmelse som den, om den pågældende elev skal sigte på studentereksamen 5 år fremme eller realeksamen 3 år fremme. Dersom man gør det vanskeligt at komme ind i 1. g. — vanskeligere end her foreslået — vil det let føre til, at man enten tvinger flere end nu til at gå om ad realeksamen til gymnasiet, altså forlænger tiden med 1 år, eller at man tvinger eleverne til at bo 5 år i en gymnasieby.

Alle disse grunde må gøre det betænkeligt at gøre det 5-årige gymnasium til en lukket fortløbende skole. Hvis det ikke skal være lukket — og jeg har nærmest forstået på gymnasielærerne, at det ikke var tanken, men at det skulle være en åben skole — kan det let bygges i den ramme, som disse forslag skaber. Man indvender, at de to første realklasser — 3.- og 4.-mellemtrinnet — ikke bør sigte både på realeksamen og studentereksamen; man må hellere lave 2 klasser, der sigter på realeksamen i alle realskoler, og 2, der sigter